

Отчет
за дейността на НЧ”Просвета-97”-с.Радишево за периода
2023 година

I.Актуално състояние на читалището

- брой регистрирани членове-52члена събран членски внос-98лв.
- брой посетители на предоставени читалищни услуги : 335 библиотечни посещения и 60 услуги от административно-техническо естество
- проведени събрания – три на читалищното настоятелство едно общо събрание и едно отчетно събрание.
- субсидирана численост -1 щатна бройка
- общ бюджет на читалището – 14497 лв. държавна +186лв. от чл. и чит.внос.
- материално техническа база-библиотека от 15кв.м.:репетиционна и съблекалня-32кв.м. хранилище-6кв.м. и салон със 120 места Техническата база на читалището включва /една компютърна конфигурация и един принтер-чернобял/. Осигурен е и постоянен интернет достъп.
- управленчески инициативи-кандидатстване с проектни предложения към различни програми и осигуряване на дарения.
- участия за повишаване на квалификацията –няма
- наложени санкции-няма

II.Дейност на читалището за 2022година.

Както и останалите населени места в региона в селото повечето хора са в предпензионна и пенсионна възраст.

Всички деца учат в града а младежите работят там и не са постоянно в селото. Затова и дейността на читалището ни не е особено разнообразна и е съобразена с тази възрастова група.

През изтеклата 2023година библиотечния фонд на читалището е 5104 тома художествена литература. Имаме закупени 22 нови книги от държавната субсидия и 115 книги от дарения.

Имаме 335 броя читателски посещения от различни възрасти. Броя на действителните членове на читалището за 2023 г. е 52 и всички те участват в дейността на читалището. Абонирани сме за вестниците „Минаха години” „Клуб 100” и „Трета възраст“ които предоставяме за ползване не само на нашите читатели но и на всички желаещи пенсионери от селото. Читалището има една Коледарска група която е временно действаща. Културно-масовата работа през годината беше насочена предимно към празници, бележити дати, чествания. Един от най-тачените празници след Нова година е Бабинден, който по новому “както казват бабите се отбелязва на 8 януари, а по стар- на 21 януари. На Бабинден всички жени се отблагодаряват на жената, която им е бабувала т.е. помогнала им да родят своите рожби. На този ден майките, които имат деца до три години, стават рано и отиват на чешмата да наляят вода, а после я сипват в медно котле. Слагат в него стрък босилек или здравец. Вземат калъп сапун и нова хавлия и отиват да почетат бабата акушерка. Под плодно дърво в нейната градина младите жени ѝ поливат, за да си измие ръцете, а после я даряват с хавлията. Бабата закичва невестите със здравец на който е вързан бял и червен конец. След това всички задължително се събират в дома на бабата, за да похапнат и да се повеселят. На трапезата обаче е забранено да идват мъже, защото празника е само женски. Ако някой мъж се осмели да дойде, задължително трябва да даде пари, за да му разрешат да остане. Днес, разбира се, баби акушерки няма, но празника е повод жените да се съберат и да се повеселят на воля, като хапнат и пийнат и като си разкажат по няколко пиперливи истории. Официално 8 януари е празник на лекарите акушери и гинеколози, които „бабуват“ на съвременните жени. На Трифон Зарезан организирахме декустация на домашно приготвено вино като за най-добър лозар тази година беше избран бай Христо който се слави не само с доброто си вино но и с гроздовата си ракия. Така празника успя да разчупи сивото ежедневие на хората и да ги накара да се почувстват млади и жизнени. Отбелязахме и празника на влюбените.

Баба Марта посрещнахме с много предварителни приготовления. Летник или Баба Марта е празник с който се отбелязва началото на пролетно-летния сезон. Рано сутринта на празника във всеки дом започва основно почистване-изтупване на дрехи измитане на къщата и двора. Това чистене е свързано магическото изгонване на бълхите символизиращи злото. Сметта се изхвърля далеч от двора. Едно от най-съществените изисквания на първомартенската обредност е изработването на мартениците. Мартениците се изработват предимно от вълнена или памучна прежда в два основни цвята бяла и червена. Конецът на мартеницата задължително се усуква и то наляво.

Организирахме работилница за изработката на мартеници които бяха раздадени на хората от селото на първи март. Организирахме и конкурс за мартеница. На трети март поднесохме цветя на паметника край селото. Не забравихме и осми март който отбелязахме с почерпка и музика в салона на читалището. Имаше томбола и на всички жени подарихме по едно цвете с пожелание за много здраве и щастие и дълъг живот.

Седем седмици преди Великден и една седмица след Месни заговезни винаги в неделя – празник с който се поставя началото на най-продължителния пост през годината. По традиция се приготвя баница със сирене варени яйца и бяла халва.

Най-характерен и съществен обичай е запалването на празнични огньовете – Сирнишки огньовете. След като се разгори огъня хората започват да го прескачат за здраве. Освен огън на Сирна неделя се палят също факли и огнени стрели. Сред много смях и забавление и сгрени от разливащото се вино което хората са изнесли да се почерпят веселието продължава до късно. Друг голям мартенски празник е Благовещение. В народните представи този ден се свързва с идването на прелетните птици и с окончателното пробуждане на пролетта. Преди изгрев се пали огън на едно или три места или по всички ъгли на двора за да прогонват влечугите.

Великден или Въскресение Христово е най-големият празник за православните християни. Подготовката за празника започва в седмицата преди Великден, като се боядисват яйца и се месят козунаци. Празнува се три дни.

За празника организирахме кулинарна изложба за най-добре домашно приготвен козунак и най-красиво боядисано великденско яйце.

За децата имаше състезание за най-здрово боядисано яйце. За спечелилите имаше награди ,а за всички останали имаше почерпка и лакомства.

Във връзка с честването на седмицата на детската книга и изкуствата за деца организирахме конкурс за най-добра рисунка по даде на приказка и конкурс за най-добра рецитация на стихотворение. На най-добре представилите се бяха раздадени грамоти, а за радост на всички деца беше организирана почерпка.

Не забравихме и Гергьовден един от най-големите народни празници,който бележи началото на лятото и новата стопанска година. Чества се в деня на християнския светец Георги.

На този ден се връзват люлки и има поверие че който не се люлее няма да му върви през годината. На люлката край селото се събират малки и големи и сред много смях,песни и закачки празника продължава до късно.

През месец май проведохме колективно четене и обсъждане на български народни приказки.

А по случай първи юни деня на детето се проведоха състезания на площада /скачане с чували надуване на балони рисунка на асфалт/.

Всяка седмица жените от клуба по ръкоделие се събират да разменят нови модели и да покажат творенията си.

С децата и младежите от селото през юли и август организирахме мероприятия като турнири по волейбол, народна топка, състезания по ориентиране и намиране на съкровища. За спечелилите имаше награди, а за всички останали имаше лакомства и почерпка. Два или три пъти месечно има занимания и за най-малките/четене на приказки ,оцветяване на картинки и рисуване/заедно с техните родители .

Увелечиха се посещенията на библиотеката и заемането на книги за дома.

На първи ноември отбелязахме Денят на народните будители и си пожелахме и за бъдеще да работим в полза на Читалището.

За Все светии децата се маскираха и обиколиха селото за лакомства и бонбони. Съборът на селото отпразнувахме с народни песни

и танци и местни солови изпълнители. Така под звуците на музиката и сгрени от разливащото се вино, тържеството успя да накара хората да се почувстват по-добре.

Седмицата преди коледните и новогодишни празници нашите баби ни разказаха за обичаите и ястията които се приготвят за коледната и новогодишната трапеза. Докато ни разказваха за обичаите на Бъдни вечер когато цялото семейство се събира около трапезата нашите баби не пропуснаха да отбележат символиката на постните ястия: “Питката е за богатство и късмет медът- за сладост орехите - за мъдрост чесън –против уроки а ябълките–за здраве.”

За коледа организирахме изложба на коледни картички и сурвачки изработени от децата. Имаше и конкурс за коледна картичка и сурвачка. На 26 декември на втория ден след Коледа колегите от коледарската група при НЧ “Искра-1912” село Гривица представиха обичая сурвакане на площада на селото. Имаше много музика и песни и хора за радост на всички присъстващи. За най-малките имаше изненади от дядо Коледа а за всички останали по черпка. За децата беше организирано парти с аниматори от Детски Парти Клуб Баба Яга.

Като подобаващ завършек на годината коледарската група обиколи селото и пожела на стопаните здраве и берекет през годината. Читалищното настоятелство през изминалата година се стремеше да разнообрази делниците и празниците на населението. Ще продължим творческата си работа с ясното съзнание, че винаги може още по-добре и има на какво да се научим.